

BRIEVEN UIT DEN VREEMDE

ENKELE INDRUKKEN UIT HET ZUIDWESTEN VAN DE VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA (ARIZONA)

Menigeen die in het sappig groene Holland leeft, zal zich de Sonora-Woestijn in het verre zuidwesten van de Verenigde Staten als een hete, zanderige vlakte voorstellen, wellicht zelfs visioenen van de Sahara zien. Niets is echter minder waar.

Dank zij het subtropische klimaat, met per jaar 250 dagen zonneschijn, en een voortreffelijk bevoeiingssysteem brengt de rijke, kleiachtige grond 2 tot 3 oogsten per jaar op. Katoen, maïs, tuinbouwprodukten, sinaasappelen, citroenen en dadels vindt men te kust en te keur.

De intens bebouwde, rechthoekige akkers contrasteren met de oorspronkelijke flora, gevormd door Saguaro's (een boomachtig vertakte cactus, die soms een hoogte van 15 meter bereikt), Ocotillo's (een reuzen-Christusdoorn) en Prickly Pears, waarvan de vruchten eetbaar zijn. Er zijn ook palmen en verschillende struikachtige gewassen. In het voorjaar zijn deze anders zo dorre planten overdekt met een weelde van malse, felgekleurde bloesems. Dan hebben de omliggende berghellingen iets weg van een alpenwei in bloei.

De Indianen, die de oorspronkelijke bevolking vormden, zijn thans gedecimeerd; zij bewonen enkele reservaten. In 1950 telde de staat Arizona nog 66.000 Indianen op een totaal van 400.000 in geheel de Verenigde Staten.

De Indiaan uit deze contreien kent talloze kruiden, waarvan vele tot op de huidige dag door de medicijnman worden voorgeschreven. Eén ervan heeft een zeer actuele waarde. De Papagos Indiaan kauwt bij feestelijke gelegenheden een bepaalde cactusvrucht (peyote). Dit verwekt een roes met aangename hallucinatoire belevingen. Men zegt dat hieraan de werking van mescaline ten grondslag ligt — een geneesmiddel welks actie overeenkomt met het toevallig in het Sandoz Laboratorium te Bazel gevonden lysergine-zuur — thans in de farmacie bekend als L.S.D.25. Men beweert, dat het middel reversibele psychotische toestanden kan teweegbrengen die, behalve voor wetenschappelijk psychiatrisch onderzoek, ook bij opheldering van chronische neurotische beelden, via een episode van psychotische precipitatie, van waarde zouden kunnen zijn. Overeenkomstige waarnemingen zijn bij deze stam gedaan.

De gezondheidstoestand van de Indiaan laat veel te wensen over. Tuberculose, syfilis, alcoholisme, hoge neonatale sterfte zijn belangrijke factoren. Sinds het gouvernement echter een afzonderlijke Indiaanse Volksgezondheidsdienst heeft geschapen, komt hierin geleidelijk verbetering. Vooral de hospitalen op de reservaten zijn uitstekend toegerust. Het onderwerp is op zichzelf een opstel waard.

De civiele medische organisatie in deze streken is volgens het elders in Amerika gebruikelijke systeem opgezet. Afgezien van de geneeskundige verzorging, geschapen voor de employees van grotere bedrijven, en die welke zijn ingesteld door het gouvernement voor bepaalde bevolkingsgroepen, is men of in het geheel niet, of vrijwillig verzekerd bij verschillende particuliere organisaties. Deze hebben verscheidene soorten polissen ter beschikking. Niet altijd realiseert men zich, welke polis en welke maatschappij het betrouwbaarst zijn, en aantrekkelijke advertenties maken hier dikwijls tragische slachtoffers.

Arizona heeft geen medische faculteit. In de grotere centra zoals Phoenix en Tuscon gevoelt men de behoefte hieraan wel. De snelle groei van de jonge staat trekt echter vele uitstekende, academisch geschoolde krachten van elders. Zo vindt men dan een kern van specialisten in Phoenix, werkzaam in een viertal moderne ziekenhuizen, waarvan één, het County Hospital, beschikbaar is voor minvermogenden, terwijl de andere drie via het bovenvermelde particuliere verzekeringssysteem worden bekostigd. De klinieken van grote faam (zoals de Mayo-kliniek) hebben echter ook hier hun aantrekkingskracht voor patiënten niet verloren: talrijke welgestelde patiënten reizen met hun kwalen rustig 2000-3000 mijl naar zo'n centrum.

Onder deze toplaag, die min of meer toonaangevend kan worden genoemd, bevinden zich, verspreid over de „counties” rondom Phoenix, vele huisartsen. Deze bezitten, naarmate zij verder van de hoofdstad verwijderd zijn, meer autonomie. De huisarts opereert veelal zelf zijn patiënten met appendicitis, verwijdert zelf galblazen en doet soms gynaecologische operaties. Hij bezit zijn eigen roentgentoestel en maakt zelf galblaas-foto's en intrave-neuze pyelogrammen.

De patiënten worden over het algemeen behandeld in een afzonderlijk praktijkhuis, zg. Medical Arts Building, waar vijf tot vijftien artsen (en soms specialisten) tezamen een kleine sub-kern vormen. Huisbezoek wordt veel minder gedaan dan in Nederland. Er zijn kleine, commercieel geleide laboratoria voorhanden. Langzaam maar zeker heeft er echter een verschuiving plaats en gaat de super-specialist een steeds groter plaats innemen.

Naast dit alles bestaat er een grote groep beoefenaars van para-medische beroepen, zg. osteopaten en chiropractors, die in de publieke opinie veelal volwaardige artsen zijn. Zij praktiseren legaal en studeren aan officiële scholen, die een drie- tot vijfjarige medische cursus geven. Het is verbazingwekkend hoeveel patiënten (en niet alleen neurotici) met graagte voor hoge kosten hun „beenderen in de wervelkolom weer laten rechtzetten”. De goeden niet te na gesproken betekent dit dus gelegaliseerde kwakzalverij. Maar zo'n flinkerend neon-licht „Dr. X., specialiteit in skelet-, maagdarm- en hersenziekten, X-ray”, met een gebiedende pijn naar zijn „office”, trekt nu eenmaal de aandacht.

Schrijver dezes is werkzaam in een hospitaal met honderd bedden, zoals dat op alle grotere militaire vliegvelden wordt gevonden. Niet alleen het ongeveer 5000 man tellende, militaire personeel, maar ook alle familieleden (kinderen zowel als ouders, die in door de militaire instanties gebouwde huizen op de vliegbasis wonen) kunnen hier vrije geneeskundige hulp krijgen. Van deze dienst zijn ook gepensioneerde oud-militairen afhankelijk, die zich in deze streek wegens het subtropische klimaat hebben gevestigd.

Het ziekenhuis op Williams Air Force Base (een school voor straaljagerpiloten) heeft een actieve verloskundige afdeling (in de wandeling wel „the breeding place of the nation” genaamd), een hypermoderne chirurgische afdeling, en beschikt over een staf van tien artsen. Voor de kleinere vakken zoals oogheelkunde enz. beschikt het over civiele consulterende geneesheren uit Phoenix. De interne afdeling biedt uiteraard een ander beeld dan in Nederland. Ziekten van hart en vaatstelsel komen zelden voor, aandoeningen van de ademhalingsorganen echter des te meer.

Op het gebied van longziekten staat de hier endemische coccidioidomycosis, een schimmelziekte, vooraan. De verwekker *Coccidioides immitis* is sinds onheuglijke tijden bekend in de San Joaquin-vallei in Zuid-Californië en o.a. in het dal van de Salt-River in Arizona. Tegenwoordig strekt de endemische streek zich langs de Mexicaanse grens uit tot de Atlantische Oceaan. Ook zijn er enkele gevallen gerapporteerd uit Italië. In deze streken is de verspreiding door klimatologische factoren, zoals vochtigheidsgraad en temperatuur, scherp begrensd. Na de beruchte zomer-stofstormen is er altijd een acute stijging in morbiditeit. De schimmel komt ook bij tal van dieren voor, voornamelijk honden, vee en knaagdieren, en verwekt bij deze dieren, evenals bij de mens, bij genezing blijvende immuniteit. De besmettingsweg is aërogeen. In verschillende militaire installaties heeft men, binnen een zeer kort tijdsinterval, een infectiekans van 50 pct bepaald. Hiervan zijn 40 pct symptomatische gevallen. In verband met het sterk toegenomen toerisme is de ziekte ook van belang in andere delen van de wereld. De verschijnselen variëren van een op influenza lijkend beeld bij lichtere gevallen, via een atypisch verlopende pneumonie, tot beelden met op tuberculose gelijkende cavernes. Trouwens de ziekte, die in 5-10 pct der gevallen gepaard gaat met erythema nodosum, lijkt in haar ontstaanswijze vaak op tuberculose. Het klinische beloop is echter veel milder. Er is een treffend contrast tussen de roentgenologisch uitgebreide afwijkingen en het nagenoeg ontbreken van fysisch-diagnostische tekenen. In het algemeen wordt na een hospitaalverblijf van 30 tot 40 dagen volledige genezing verkregen. In minder dan 1 pct der symptomatische gevallen ontwikkelt zich het beeld van de gedissemineerde „miliaire” coccidioidosis met een 50 pct dodelijke afloop, meestal onder het beeld van chronische meningitis. De diagnose berust, behalve op de kliniek, op de complementfixatie en precipitatie-reacties. Als „screening” heeft de intracutane coccidioidine-reactie een waarde, vergelijkbaar met de tuberculine-reactie.

Chandler, Arizona, januari 1956

P. G. HUGENHOLTZ